

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 10 hallituksen esityksestä terveydensuojelulain ja laiksi ympäristölupamenettelylain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 12 päivänä huhtikuuta 1994 lähettänyt sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan valmisteltavaksi käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 42 terveydensuojelulain ja laiksi ympäristölupamenettelylain 2 §:n muuttamisesta.

Valtiokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 7 päivänä kesäkuuta 1991 sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan lähettämän ed. Rinteen toivomusaloitteen n:o 1327/1991 vp ympäristön saastumisesta johtuvien sairauksien tutkimuksen ja ehkäisyn tehostamisesta.

Asian johdosta ovat valtiokunnassa olleet kuultavana neuvotteleva virkamies Risto Aurola sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnasta, hallitusneuvos Simo Mäkinen ympäristöministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Olli Sorvettula maa- ja metsätaloustieteiden valtiokunnasta, vanhempi hallitussihteeri Antti Toivonen kauppa- ja teollisuusministeriöstä, kehittämisspäällikkö Simo Kokko Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämisspäällikkö Olli Jokela ja toimistoinsinööri Klaus Munsterhjelm vesi- ja ympäristötieteiden valtiokunnasta, professori Jouko Tuomisto Kansanterveyslaitoksesta, lääninsosiaalineuvos Pekka Jokinen Kymen lääninhallituksesta, pääjohtaja Jorma Rantanen Työterveyslaitoksesta, johtaja Kalevi Salminen elintarvikevirastosta, lakimies Aila Lind Suomen Kuntaliitosta, ympäristövalvontapäällikkö Pertti Forss ja ympäristölakimies Mika Seppälä Helsingin kaupungin edustajana, terveysvalvonnanjohtaja Jouko Anttila Yläneen kunnan edustajana, asiantuntijalääkäri Hannu Suutarinen Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliitosta, johtaja Seppo Heiskanen Elintarviketeollisuusliitosta, toimitusjohtaja Osmo Laine Kaupan Keskusliitosta, lakimies Kurt Hännel Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, lakimies Tapio Määttä Kuluttajaliitosta, apulaistoiminnanjohtaja Santero Kujala Suomen Lääkäriliitosta, terveysvalvonnanjohtaja Sari Saari Suomen Eläinlääkäriliitosta, puheenjohta-

ja Leena Panula Ympäristö- ja terveystieteiden tekniset ry:stä, puheenjohtaja Simo Järvinen Kuntien terveystarkastajat ry:stä, henkilöstö- ja laatujohtaja Päivi Nerg Itikka-Lihapolar Oy:stä ja koulutus- ja tutkimuspäällikkö Mirja Talikka Allergia- ja Astmaliitosta.

Hallituksen esitys ja toivomusaloite

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydensuojelulaki, jolla korvattaisiin nykyinen terveydenhoitolaki. Lailla pyrittäisiin varmistamaan yleisen terveydentilan ylläpitäminen ja edistäminen vaikuttamalla elinympäristön olosuhteisiin ja sen terveydelliseen laatuun. Tähtävänä on väestön ja yksilön terveyden suojeleminen ja terveyshaittojen ehkäiseminen.

Voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna pyritään lupajärjestelmiä purkamaan tai muuttamaan ne ilmoitusmenettelyksi. Keskeisten terveyshaittaa aiheuttavien laitosten sijoittamiseen vaadittaisiin edelleen lupa noudattaen ympäristölupamenettelylaissa säädettyä järjestystä. Lainsäädännössä otettaisiin huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen Suomen lainsäädäntöön aiheuttamat harmonisointivaatimukset. Huomioon otetaan myös ETA-sopimuksen lisäpöytäkirjan elintarvikehygienian koskevat vaatimukset.

Terveydensuojelua johtaisi ja valvoisi sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta. Sen alaisina toimisivat lääninhallitukset. Paikallisella tasolla asiasta huolehtisi kunta. Esitys on lisäksi yhteensovitettu ympäristönsuojelu-, työsuojelu- ja rakennuslainsäädännön sekä tuoteturvallisuuslain ja kemiallisia aineita, säteilyä ja eläinlääkintähuoltoa koskevan lainsäädännön kanssa. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden vahvistamisen jälkeen.

Toivomusaloitteessa n:o 1327/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että

hallitus ryhtyisi tehostettuihin toimiin ympäristön pilaantumisesta johtuvien sairauksien tutkimuksen tehostamiseksi ja sairauksia aiheuttavien syiden poistamiseksi.

Valiokunnan yleiset kannanotot

Väestön ja yksilöiden terveyden suojelemiseksi on halvinta, tehokkainta ja pitkävaikutteisinta ehkäistä terveydelle vaaraa ja haittaa aiheuttavia tekijöitä. Terveyden vaarojen ehkäisy ja haittojen minimointi tulee ottaa huomioon kaikessa toiminnassa alkaen yhdyskuntarakenteen ja kaavoituksen suunnittelusta. Muun muassa liikenne- ja teollisuusalueet on otettava huomioon, pohjavesialueet suojattava, maaperältään epäedullisia alueita käsiteltävä kaavoituksessa tarkoituksenmukaisella tavalla ja muutenkin otettava huomioon tämäntyyppiset ympäristöön vaikuttavat tekijät. Lain ennalta ehkäisevien tavoitteiden toteuttamiseksi mahdollisimman tehokkaasti on tärkeää ryhtyä toteuttamaan suunnitelmallisesti ennakoivaa riskien arviointia. Lakiesityksen sisältämä terveyshaitan käsite on ymmärrettävä laajasti ja terveyshaittaa arvioitaessa huomioon on otettava todetun haitan lisäksi myös terveyttä vaarantavat tekijät.

Rakentamisessa on otettava erityisesti huomioon esimerkiksi lapsille, vanhuksille ja sairaille tarkoitettut alueet ja pyrittävä välttämään ratkaisuja, jotka ainakin pitkäaikaisina saattavat hyvin keskeisellä tavalla vaarantaa terveydentilan.

Sisätilojen käytössä on otettava huomioon se, ettei välillisesti altistuteta henkilöitä allergiaa tai vastaavaa synnyttävään tilanteeseen käyttämällä rakennuksia väliaikaisestikaan sellaisiin tarkoituksiin, että vaara tästä syntyy. Tämäntyyppiset asiat tulee tarpeellisessa määrin ottaa huomioon esimerkiksi kunnallisissa terveydensuojelujärjestyksissä. Myös muutoin altistuneiden henkilöiden elinolosuhteiden kehittämiseen on kiinnitettävä huomiota muun muassa kotieläinten pidos- sa. Samoin on kiinnitettävä huomiota altistumiselta suojautumiseen kotona tehtävässä työssä. Lainsäädännöllä on luotava kokonaisuus, joka korostaa laajasti ymmärretyn ehkäisyn merkitystä.

Ympäristöä ja ehkäisevää terveydenhuoltoa koskevat asiat on pidettävä kokonaisuutena. Kuntatasolla on tärkeää, että päätökset lautakunnista ja valvontajärjestelmistä muodostavat sellaisen kokonaisuuden, että yleiset ympäristöön vaikuttavat tekijät, joita käsitellään ympä-

ristönsuojelua koskevassa lainsäädännössä, ja terveydensuojelulain nojalla käsiteltävät asiat käsitellään samassa lautakunnassa tai ainakin välittömässä ja tiiviissä yhteistyössä. Sama koskee yleisestikin terveydensuojelua, joka on ihmisten terveyteen vaikuttavilta osiltaan koottava yhtenäiseksi, sosiaali- ja terveysministeriön alaiseksi järjestelmäksi, ottaen huomioon niin ympäristönsuojelu kuin ravintoa koskeva terveyteen liittyvä lainsäädäntö.

Valiokunta kiinnittää huomiota lainsäädäntöön sisältyviin useihin ajallisesti tai muutoin epämääräisiin ilmaisuihin, joiden tarkoituksenmukaisuutta on seurattava ja tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin tarkempien säännösten antamiseksi, jotta ihmisten oikeusturva ei vaarannu. Tällaisia ovat muun muassa ilmaisut ”hyvissä ajoin”, ”riittävän ajoissa” ja ”mahdollisuuksien mukaan”.

Eri laeissa asetetaan erilaisia vaatimuksia elintarvikkeiden kanssa tekemisiin joutuvien henkilöiden lääkärintodistuksille. Valiokunta kiinnittää huomiota muun muassa tartuntatautilain säännöksiin sen ohella, että terveydensuojelulakiehdotuksen 39 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa elintarvikkeita käsittelevät ja vesilaitoksen vettä käsittelevät henkilöt esittämään lääkärintodistuksen. Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena menettelyä, jossa terveydensuojelun nojalla kunnan viranomainen voi tarvittaessa tällaisen velvoitteen asettaa ja kunnan tulee käyttää määräämisvaltaansa harkiten.

Terveydensuojelulakiehdotuksen 26 §:ssä asetetaan asunnon ja muun oleskelutilan terveydelliset vaatimukset ja 27 §:ssä säädetään menettelystä terveyshaittojen poistamiseksi tai muiksi toimenpiteiksi. Valiokunta kiinnittää näiden yhteydessä erityistä huomiota koulujen ja päiväkotien merkitykseen, joissa nuoret henkilöt oleskelevat päivittäin pitkiä aikoja. Säännöksiä on käsiteltävä yhtenäisenä kokonaisuutena siten, että terveyden haitat voidaan tehokkaasti ehkäistä.

Lakiehdotuksen 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä tarvittaessa tehokkaasti. Pykälässä on kyse yksittäisistä kielloista ja määräyksistä, kun taas 12 §:ssä, jonka mukainen toiminta on rajattu säännöksen ulkopuolelle, on kyse toiminnan keskeyttämisestä. Valiokunta korostaa, että 51 §:n 2 momentin mukaista menettelyä voidaan käyttää kiireellisissä yksittäistapauksissa myös silloin, kun toiminnalle on myönnetty 12 §:n mukaisesti sijoituslupa.

Muutosehdotusten perustelut

Yleisperusteluissa lausumaansa viitaten valio-kunta ehdottaa toiminnan suunnittelua ja järjes-tämistä koskevasta 2 §:n 1 momentista poistetta-vaksi ilmaisun ”mahdollisuuksien mukaan”. Toiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä voidaan aina ottaa huomioon tunnetut terveyteen vaikut-tavat tekijät ja toimia kokonaisuus huomioon ottaen siten, että parhaalla tavalla ylläpidetään ja edistetään väestön ja yksilön terveyttä. Harjoitet-taessa toimintaa saattaa sen sijaan olemassa oleva tieto lisääntyä tai toiminnan luonne muuttua siten, että terveyshaittojen estäminen on riippuvaista todellisista olosuhteista ja mahdollisuuksista.

Valiokunta ehdottaa, että terveydensuojelula-kiehdotuksen 3 §:ssä otetaan huomioon kalahy-gienialaki ja munavalmistehygienialaki, jotka on säädetty hallituksen esityksen antamisen jälkeen. Lisäksi lihan tarkastuslaki ja maidontarkastusla-ki ovat korvautuneet vastaavilla hygienialaeilla.

Valiokunta pitää tärkeänä, että päätösvaltaa kunnan terveydensuojeluviranomaiselta siirret-täessä noudatetaan yleisiä kunnallisia menettely-jä, joiden nojalla tehtävien ja toimivallan siirroista päättää valtuusto. Tästä syystä valiokunta eh-dottaa 7 §:ää muutettavaksi.

Terveydensuojelulain säännökset edellyttävät viranhaltijoilta monipuolista asiantuntemusta. Asian tärkeys huomioon ottaen on valvontateh-täviin pyrittävä saamaan riittävän pätevää hen-kilökuntaa. Valiokunta ehdottaa 7 §:ään lisättä-väksi viranhaltijoiden kelpoisuusehdoista säättä-misen mahdolliseksi tekevän säännöksen. Asetus voidaan muotoilla siten väljäksi, että kunnat ja kuntayhtymät voivat johtosäännöllä tarkemmin määrittellä paikallisiin olosuhteisiin sopivan kel-poisuuden. Tällä henkilökunnalla tulee myös olla tosiasialliset mahdollisuudet hoitaa tehtä-viään eikä heille tule lastata tarpeettomia tehtä-viä. Jatkokoulutukseen tulee myös kiinnittää huomiota sekä kehittyvä teknologia huomioon ottaen että yleisesti terveystarkastajien ammatti-taidon ylläpitämiseksi.

Sijoitusluvan saaneen toiminnan keskeyttämi-nen on voitava tehdä nopeasti silloin, kun kysees-sä on hengen tai terveyden menettämisen vaara. Tällainen tilanne tulee harvoin kysymykseen, mutta varautuminen on tarkoituksenmukaista. Ehdotuksen 12 §:ksi ehdotetaan lisättäväksi asiaa koskeva säännös. Asian luonne huomioon ottaen ehdotetaan 57 §:ään lisättäväksi 12 §:n 2 momentti niiden säännösten joukkoon, joiden nojalla annettuun päätökseen voidaan ottaa

määräys päätöksen noudattamisesta muutok-senhausta huolimatta.

Terveydensuojelulakiehdotuksen 15 §:n 2 mo-mentti on valiokunnan käsityksen mukaan jos-sain määrin ristiriidassa perustelujen kanssa, kun pykäläehdotuksen mukaan ilmoituksen johdosta on ryhdyttävä toimenpiteisiin vain kun se aiheut-taa merkittävää haittaa. Asianosaisten, mahdol-lisesta terveyshaitasta kärsivien oikeusturvan parantamiseksi valiokunta ehdottaa säännök-seen vähäistä ilmoittamisen ja kuulemisen kyn-nystä alentavaa tarkistusta.

Talousvettä saatetaan käyttää myös elintar-vikkeiden tuotannossa, mistä syystä on tarkoi-tuksenmukaista tehdä tätä koskeva lisäys tervey-densuojelulakiehdotuksen 16 §:ään.

Valiokunnan saaman tiedon mukaan 27 §:ssä mainittua tuhkaa tärkeämpi terveyshaitta ovat mikrobit, joten valiokunta ehdottaa säännöstä muutettavaksi tämän huomioon ottavaksi.

Terveydensuojelulakiehdotuksen 46 §:ssä sää-detään asunnon tarkastamisesta. Niissä tapauk-sissa, joissa asunto tarkastetaan vastoin asuk-kaan tahtoa, on otettava huomioon kotirauha. Hallitusmuodon 11 §:n mukaan kotietsinnän edellytyksistä ja toimittamisesta voidaan säätää lailla. Eduskunnan käsiteltävänä olevan hal-lituksen esityksen n:o 309/1993 vp perustus-lakien perusoikeuksien uudistamisesta 8 §:n mukaan kotirauha on turvattu. Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi välttä-mättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista tar-kastuksista. Valiokunta esittää tästä syystä asukkaan tahdon vastaisesti tehtävien tarkas-tusten edellytyksiä nostettavaksi siten, että pe-rustellun epäilyn terveyshaitasta tulee koskea vakavaa terveyshaittaa. Asianmukaista on myös, että asukkaan tahdon vastaisissa terveystarkastuksissa poliisi antaa virka-apua 48 §:n mukaisesti.

Lakiehdotuksen 56 §:n muotoilusta seuraa, että valitus ehdotetun lain 7 §:ssä tarkoitettun vi-ranomaisen tai viranhaltijan päätöksestä aina menisi lääninoikeuteen, mutta jos päätöksente-kijänä on terveydensuojeluviranomainen, valitus olisi luonteeltaan hallintovalitus, kun taas vi-ranhaltijan päätöksestä valitettaisiin kunnallisvali-tuksena. Kyseisten valituslajien valitusperusteet ja valitukseen oikeutettujen piiri eroavat toisistaan. Ei voida pitää asianmukaisena, että yksityi-sen oikeusasema jäisi muotoutumaan sen satun-naisen seikan mukaan, käyttäkö päätösvaltaa terveydensuojeluviranomainen vai yksittäinen viranhaltija. Tästä syystä valiokunta ehdottaa

muutoksenhaun yhtenäistettäväksi näissä tapauksissa.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen perusteluihin viitaten sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valtiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja
että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

1.

Terveydensuojelulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 §

Yleiset periaatteet

Elinympäristöön vaikuttava toiminta on (poist.) suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Terveydensuojelusta on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään kemikaalilaissa (744/89), säteilylaissa (592/91), terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/87), työturvallisuuslaissa (299/58), vesilaissa (264/61), jäteläissa (1072/93), ilmansuojelulaissa (67/82), meluntorjuntalaissa (382/87), rakennuslaissa (370/58), ulkoilulaissa (606/73), eräistä naapurussuhteista annetussa laissa (26/20), elintarvikelaissa (526/41), tuoteturvallisuuslaissa (914/86), *lihahygienialaissa* (/), *maitohygienialaissa* (/), *munavalmistehygienialaissa* (/), *kalahygienialaissa* (330/94) sekä eläinlääkintähuoltolaissa (685/90).

2 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

4—6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 §

Kunnan terveydensuojeluviranomainen

Kunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (*kunnan terveydensuojeluviranomainen*). *Valtuusto voi antaa lautakunnalle tai toimielimelle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.*

Terveydensuojelun tehtäviä hoitavien viranhaltijoiden kelpoisuusehdoista säädetään asetuksella. (Uusi mom.)

8 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Luvanvarainen toiminta

9—11 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

12 §

Toiminnan lopettaminen ja keskeyttäminen

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Lupaviranomainen voi päättää toiminnan keskeyttämisestä, jos luvanvaraisesta toiminnasta aiheutuvia terveyshaittoja ei voida muutoin poistaa tai riittävästi vähentää. Toiminnan keskeyttämiselle on varattava haitan vakavuuteen nähden kohtuullinen aika. *Jos hengen tai terveyden menettämisen vaara on välitön, lupaviranomaisen on, mikäli mahdollista asianomaista kuuluttuaan, keskeytettävä toiminta heti.*

4 luku

Ilmoituksenvarainen toiminta

13 ja 14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

15 §

Ilmoituksen käsittely ja ilmoitusvelvolliselle annettavat määräykset

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Ilmoituksen vireilläolosta ilmoittaminen ja asianosaisten kuuleminen on tarpeen (*poist.*), jos ilmoitettu toiminta saattaa aiheuttaa merkittävää terveyshaittaa.

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

5 luku

Talousvesi

16 §

Määritelmät

Talousvedellä tarkoitetaan juomavettä sekä elintarvikkeiden *tuotannon*, valmistuksen, jalostuksen, säilyttämisen tai kaupanpidon yhteydessä käytettävää vettä.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

17—21 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 luku

Jätteet ja jätevedet

22—25 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 luku

Asunnon ja muun oleskelutilan sekä yleisten alueiden terveydelliset vaatimukset

26 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

27 §

Asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyvä terveyshaitta

Milloin asunnossa tai muussa oleskelutilassa

esiintyy melua, tärinää, hajua, valoa, *mikrobeja*, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä *taikka* kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa tai muussa tilassa oleskelevalle, kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka menettely tai toimenpide on syynä tällaiseen epäkohtaan, ryhtymään toimenpiteisiin terveyshaitan poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

28—32 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 luku

Yleinen elintarvikehygienia

33—41 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 luku

Hautausmaat ja hautaaminen

42 ja 43 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

10 luku

Tiedonhankinta, tarkastus ja valvonta

44 ja 45 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

46 §

Asunnontarkastus

Asunnon tarkastus yksityiselle kuuluvassa asunnossa muutoin kuin asukkaan tai omistajan omasta aloitteesta voidaan tehdä vain, jos viranomaisella on perusteltu syy epäillä asunnon aiheuttavan asukkaalle tai asunnon naapurille terveyshaittaa. Jos tarkastus tehdään asukkaan tahdon vastaisesti, *se voidaan tehdä vain, jos viranomaisella on perusteltu syy epäillä asunnon aiheuttavan asukkaalle tai asunnon naapurille vakavaa terveyshaittaa*. Tarkastuksen suorittamiseen tulee tällöin olla kunnan terveydensuojeluviranomaisen antama kirjallinen määräys.

47 ja 48 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

11 luku

Tutkimuslaboratoriot ja maksut

49 ja 50 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

12 luku

Kiellot ja määräykset

51 ja 52 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

13 luku

Pakkokeinot ja seuraamukset

53—55 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

14 luku

Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

56 §

Muutoksenhaku

Muutosta kunnan terveydensuojeluviranomaisen tai 7 §:ssä tarkoitetun kunnan viranhaltijan tämän lain nojalla antamaan päätökseen hae-

taan valittamalla lääninoikeuteen noudattamalla, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Muutosta (poist.) 51 §:ssä tarkoitettuja kunnallisia terveydensuojelumääräyksiä ja 50 §:ssä tarkoitettua maksua koskeviin päätöksiin haetaan valittamalla lääninoikeuteen noudattaen, mitä kunnallislaisissa (953/76) säädetään.

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

57 §

Täytäntöönpano

Tämän lain 12 §:n 2 momentin, 53 §:n ja 51 §:n 2 momentin nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

15 luku

Erinäisiä säännöksiä

58—60 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

16 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

61 ja 62 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Edelleen sosiaali- ja terveysvaliokunta kunoittavasti ehdottaa,

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 1994

että toivomusaloite n:o 1327/1991 vp hylättäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari (osittain), varapuheenjohtaja Taina ja jäsenet Ala-Harja (osittain), U. Anttila (osittain), Antvuori, Hiltunen (osittain), Kauppinen, Kemppainen

(osittain), Kuittinen, Muttilainen, Nordman (osittain), O. Ojala (osittain), Perho-Santala, Puhakka (osittain), Puisto (osittain), Stenius-Kaukonen ja Vehkaoja (osittain) sekä varajäsenet Saari (osittain) ja Takala (osittain).

Vastalause

Terveydensuojelulaki on terveyden vaarojen ja terveyshaittojen ennaltaehkäisyn kannalta tärkeä laki. Hallituksen esityksessä on poikettu komitean ehdotuksesta määritellä erikseen käsitteet terveyden vaara ja terveyshaitta. Kummallakin käsitteellä on vakiintunut sisältö. Olemme kuitenkin hyväksyneet vain yhden termin eli terveyshaittakäsitteen käytön lakiehdotuksessa, koska siihen on sisällytetty terveyden vaaran käsitteen olennainen sisältö, vaikkei sitä voi pitää täysin tyydyttävänä ratkaisuna.

39 §. Erityisesti elintarviketeollisuuden piiristä korostettiin lääkärintodistusten tarpeellisuutta aina kun elintarvikkeita käsitellään. Yhdenmukaisesti tartuntatautilain kanssa pitäisikin lakiehdotuksen 39 § muuttaa velvoittavaan muotoon eikä jättää kunnan terveydensuojeluviranomaisen harkinnan varaan, milloin lääkärintodistus tarvitaan ja milloin ei.

42 §. Pykälässä käsitellään hautausmaan mahdollisesti aiheuttamaa terveyshaittaa. Sen mukaan kunnalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta osoittaa hautausmaaksi sopivaa aluetta. Mielestämme hautausmaan järjestäminen myös ihmisruumiiden hautaamiseen kuuluu kunnan tehtäväksi. Lakiehdotuksen 24 §:n mukaan kunnan on järjestettävä eläinten hautaamista varten sopiva alue.

56 §. Kunnan viranhaltijan päätökseen esitetään muutoksenhakumahdollisuutta suoraan lääninoikeuteen. Vaikka kunnallinen lautakunta tai muu toimielin usein yhtyykin viranhaltijan ratkaisuun, on asian saattaminen ensi vaiheessa asianomaisen lautakunnan tai muun toimielimen päätettäväksi mielestämme kuitenkin oikeusturvan kannalta perustelluin ja myös nopein ratkaisu, jos muutokseen katsotaan olevan aihetta. Siksi esitämme 56 §:ään viranhaltijan päätöksen oikaisumahdollisuutta asianomaisessa lautakunnassa tai muussa toimielimessä yhdenmukaisesti useiden muiden vastaavien lakien säännösten kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 1994

Marjatta Stenius-Kaukonen
Kyllikki Muttilainen

Outi Ojala
Jouko Skinnari

Marjatta Vehkaoja
Ulla Anttila

että toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin valiokunnan mietinnön mukaisena ja että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 39, 42 ja 56 § näin kuuluvi-

39 §

Lääkärintodistus

(Poist.) Elintarvikkeita ammatti- tai elinkeinotoiminnan yhteydessä käsittelevän tai vesilaitoksen veden käsittelyssä toimivan henkilön on esitettävä lääkärintodistus tai muu riittävä selvitys kunnan terveydensuojeluviranomaiselle siitä, ettei hän sairasta tautia, joka voi levitä elintarvikkeiden tai talousveden välityksellä.

42 §

Hautausmaat

Kunnan on osoitettava hautausmaaksi sopiva alue. Jos hautaamiseen käytettävästä alueesta havaitaan aiheutuvan terveyshaittaa, kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa alueen omistajan tai haltijan poistamaan epäkohdan tai, jollei se ole mahdollista, kieltää alueen käytön hautaamiseen.

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

56 §

Muutoksenhaku

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Kunnan viranhaltijan antamaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Päätökseen tyytymättömän voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen 7 §:ssä tarkoitetun lautakunnan tai muun toimielimen käsiteltäväksi. Vaatimus päätöksen oikaisemisesta on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on saanut päätöksestä tiedon. Päätökseen on liitettävä ohjeet sen saattamisesta toimielimen käsiteltäväksi.

(3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

